

Президенту України
В.Ф. Януковичу

Щодо необхідності доопрацювання проекту Закону про внесення змін до Закону України "Про електроенергетику" (щодо стимулювання виробництва електроенергії з альтернативних джерел енергії)

27 листопада 2012

Шановний Вікторе Федоровичу!

З метою подальшого розвитку відновлюваної енергетики в Україні та покращення змістовної частини проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України "Про електроенергетику" (щодо стимулювання виробництва електроенергії з альтернативних джерел енергії), зареєстрованого за №10183 від 13.03.2012 (Законопроект), проголосованого Верховною Радою України в другому читанні і прийнятого в цілому 20 листопада 2012, вважаємо за необхідне звернути Вашу увагу на значні недоліки Законопроекту, що потребують невідкладного виправлення:

1. Розмір місцевої складової для об'єктів електроенергетики, які виробляють електроенергію з енергії вітру, сонячного випромінювання та біомаси, будівництво яких розпочато після 1 січня 2012 року та які введені в експлуатацію після 1 липня 2014 року, встановлюється на рівні не менш як **50** відсотків, а для об'єктів електроенергетики, які виробляють електроенергію з біогазу, будівництво яких розпочато після 1 січня 2012 року та які введені в експлуатацію після 1 січня 2015 року, встановлюється на рівні не менш як 50 відсотків.

На жаль вимушені констатувати, що в Україні практично відсутнє виробництво необхідного технологічного обладнання для генерації електроенергії з відновлюваних джерел енергії (ВДЕ), і лівова частка проектів не буде в змозі виконати цю жорстку вимогу щодо 50% місцевої складової. На наше переконання ця вимога повністю зупинить розвиток сектору виробництва електроенергії з ВДЕ, а також приведе до монопольного положення кількох виробників такого обладнання. Це, в свою чергу, значною мірою негативно вплине на рівень енергонезалежності держави та її екологічного стану, значно погіршить інвестиційний клімат, в наслідок чого Україна не зможе виконати взяті на себе зобов'язання щодо розвитку ВДЕ в

рамках Енергетичного співтовариства. Крім того, така вимога Законопроекту, є порушенням норм Світової організації торгівлі (СОТ) Про це свідчить поточний процес вирішення спору у рамках Світової організації торгівлі між Японією та Канадою за участі низки третіх осіб, включаючи Європейський Союз, щодо вимог місцевої складової, встановленої у провінції Онтаріо, Канада. Ці вимоги аналогічні тим, що встановлюються у Законопроекті. Суттєвим ризиком введення такої норми є також відмова кредитування міжнародними фінансовими інституціями та банками проектів з ВДЕ в Україні, через застосування технологічного обладнання, що не підтверджене багаторічною практикою успішної експлуатації. Також слід зазначити, що переважна більшість країн світу, що застосовують стимулюючі механізми типу «зеленого» тарифу, не запровадять одночасно з ним ніяких вимог до місцевої складової.

У зв'язку з вищевикладеним, *пропонуємо* скасувати у Законопроекті будь-які вимоги щодо місцевої складової. Значна частина (до 30%) українського обладнання, послуг і матеріалів буде застосовуватися для цих проектів суто з причин економічної доцільності. По мірі освоєння українськими виробниками серійного випуску такого обладнання в Україні, ця частка буде зростати природнім шляхом. Вважаємо, що такі зміни до Законопроекті відповідають загальній державній політиці дерегуляції економіки, що проводиться в країні протягом кількох останніх років.

2. Коефіцієнт «зеленого» тарифу для електроенергії, виробленої з біогазу, на запропонованому рівні **2,3** (для об'єктів, введених в експлуатацію з 01.04.2013 по 31.12.2014) є абсолютно недостатнім для розвитку біогазових технологій. При такому коефіцієнті терміни окупності проектів складуть понад 12-15 років, що робить їх неприйнятними для інвестицій. Крім того, в світовій практиці «зелений» тариф для електроенергії з біогазу, зазвичай, на 30-40% вищий, ніж «зелений» тариф для електроенергії з біомаси. Україна буде чи не єдиною країною, що встановить їх на одному рівні. Обґрунтування величини цього коефіцієнту представлено в Додатку 1.

У зв'язку з вищевикладеним, *пропонуємо* встановити коефіцієнт «зеленого» тарифу для електроенергії, виробленої з біогазу, на рівні **3,0** (для біогазу з сировини сільськогосподарського походження), та **2,7** (для всіх інших видів біогазу).

3. Законопроект пропонує некоректне визначення терміну «біомаса», що приводить до його суттєвого звуження, а відповідно звуження терміну «біогаз», в порівнянні з світовою та європейською практикою. Тільки це некоректне визначення здатне повністю зупинити розвиток сектору біоенергетики в Україні.

У зв'язку з вищевикладеним, *пропонуємо* дати наступне визначення терміну біомаса: "У цьому Законі біомасою є біологічно відновлювана

речовина органічного походження, що зазнає біологічного розкладу (продукти або відходи лісового та сільського господарства (рослинництва і тваринництва), та технологічно пов'язаних з ними галузей промисловості), а також складова промислових або побутових відходів, що здатна до біологічного розкладу". Воно повністю відповідає світовій та Європейській практиці з цього питання.

4. Об'єкти електроенергетики, що виробляють електроенергію з біогазу та введені в експлуатацію до 31.03.2013 включно, взагалі не отримують фіксованого мінімального розміру «зеленого» тарифу згідно з цим Законопроектом. Ненадання їм гарантованого розміру «зеленого» тарифу ставить їх в нерівне положенні з іншими біогазовими об'єктами, і є, на нашу думку, глибоко несправедливим та дискримінаційним.

У зв'язку з вищевикладеним, *пропонуємо* гарантувати в Законопроекті «зелений» тариф для об'єктів електроенергетики, що виробляють електроенергію з біогазу та введені в експлуатацію до 31.03.2013 включно, на рівні з об'єктами введеними в експлуатацію з 01.04.2013 по 31.12.2014.

5. Вимоги щодо місцевої складової основних елементів обладнання для об'єктів електроенергетики, що використовують енергію біомаси та біогазу, прописані некоректно, з помилками в термінології та без необхідної деталізації.

У зв'язку з вищевикладеним, *пропонуємо* виправити виявлені недоліки згідно пропозицій у Додатку 2.

6. *Пропонуємо* збереження в Законопроекті коефіцієнта «зеленого» тарифу для електроенергії, що виробляється з побутових відходів, щонайменше на рівні 3,0 згідно обґрунтування у Додатку 2.

Більш детальне обґрунтування до пп. 3-6 та пропозиції по усуненню виявлених недоліків наведені у Додатку 2.

Просимо Вас всебічно урахувати нашу позицію щодо порушених питань та у відповідності до статті 94 та 106 Конституції України повернути Законопроект до Верховної Ради з пропозиціями для усунення виявлених недоліків під час його повторного розгляду.

Додатки:

1. Аналітична записка «Обґрунтування необхідності запровадження в Україні «зеленого» тарифу на електроенергію, що виробляється з біогазу» – 9 стор.
2. Обґрунтування до пп. 3-6 та пропозиції по усуненню виявлених недоліків – 3 стор.

Голова Правління біоенергетичної асоціації України, к.т.н.

 Г. Гелету́ха

Голова комісії ICC Ukraine з зеленої економіки та екологічних інвестицій

 Д. Ревіна

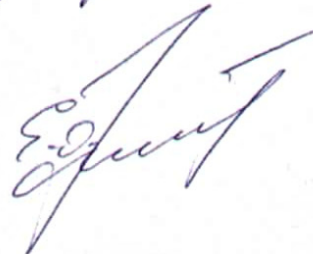
Президент асоціації учасників ринку альтернативних видів палива і енергії України

 В. Давій

Голова Правління Української вітроенергетичної асоціації

 А. Конеченков

Директор Європейсько-Українського енергетичного агентства

 О. Рибак

Президент Київського міжнародного енергетичного клубу «Q-club»

 О. Тодійчук

Аналітична записка

Обґрунтування необхідності запровадження в Україні «зеленого» тарифу на електроенергію, що виробляється з біогазу.

Юридичні аспекти.

Електроенергія, вироблена з біогазу, має право на встановлення «зеленого» тарифу згідно Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо встановлення «зеленого» тарифу» (№ 601-VI від 25.09.2008). Цей закон запровадив поняття «зеленого» тарифу і уточнив поняття «альтернативні джерела енергії»:

*«зелений» тариф - спеціальний тариф, за яким закуповується електрична енергія, вироблена на об'єктах електроенергетики, що використовують **альтернативні джерела енергії** (крім доменного та коксівного газів, а з використанням гідроенергії - вироблена лише малими гідроелектростанціями)»* (визначення уведено до Закону України «Про електроенергетику»);

*«альтернативні джерела енергії - відновлювані джерела енергії, до яких належать енергія сонячна, вітрова, геотермальна, енергія хвиль та припливів, гідроенергія, енергія біомаси, газу з **органічних відходів, газу каналізаційно-очисних станцій, біогазів, та вторинні енергетичні ресурси, до яких належать доменний та коксівний газ, газ метан дегазації вугільних родовищ, перетворення скидного енергопотенціалу технологічних процесів**»* (визначення уведено до Закону України «Про альтернативні джерела енергії»).

З наведених визначень чинного законодавства видно, що «зелений» тариф має встановлюватися на електроенергію, вироблену з альтернативних джерел енергії, до яких зокрема належить біогаз різних видів.

На жаль, Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про електроенергетику» щодо стимулювання використання альтернативних джерел енергії» (№ 1220-VI від 01.04.2009) не визначив коефіцієнт зеленого тарифу для електроенергії з біогазу, встановивши його для всіх інших видів відновлюваних джерел енергії (ВДЕ).

Тобто, юридична колізія виникає в тому що **Закон № 601-VI** від 25.09.2008 визначив біогаз серед інших відновлюваних джерел енергії, на які повинна

розповсюджуватися дія зеленого тарифу, а Закон № 1220-VI від 01.04.2009 не визначив величину цього коефіцієнту.

Розвиток відновлюваних джерел енергії та біогазових технологій в світі та в ЄС.

Сьогодні відновлювальні джерела енергії посідають значне місце в енергобалансі країн світу. Як свідчать дані [1], 12,8% первинної енергії в світі в 2008 році було вироблено з ВДЕ, лівова доля з яких складає біомаса - 9,9% первинної енергії в світі.

За період з 1991 року споживання енергії з ВДЕ в ЄС збільшилося в два рази і становило в 2009 р 153 млн. т н.е./рік, або 9% загального енергоспоживання ЄС-27. Енергія з біомаси становить 107,1 млн. т н.е. (70% від всієї енергії з відновлюваних джерел) [2].

Згідно офіційного прогнозу Єврокомісії щодо структури виробництва електроенергії з ВДЕ в ЄС в 2020 р частка електроенергії з біогазу складатиме значну долю, перевищивши вклад малої гідроенергетики, геотермальної та сонячної енергетики, а також електроенергії з відходів (Рис.1).

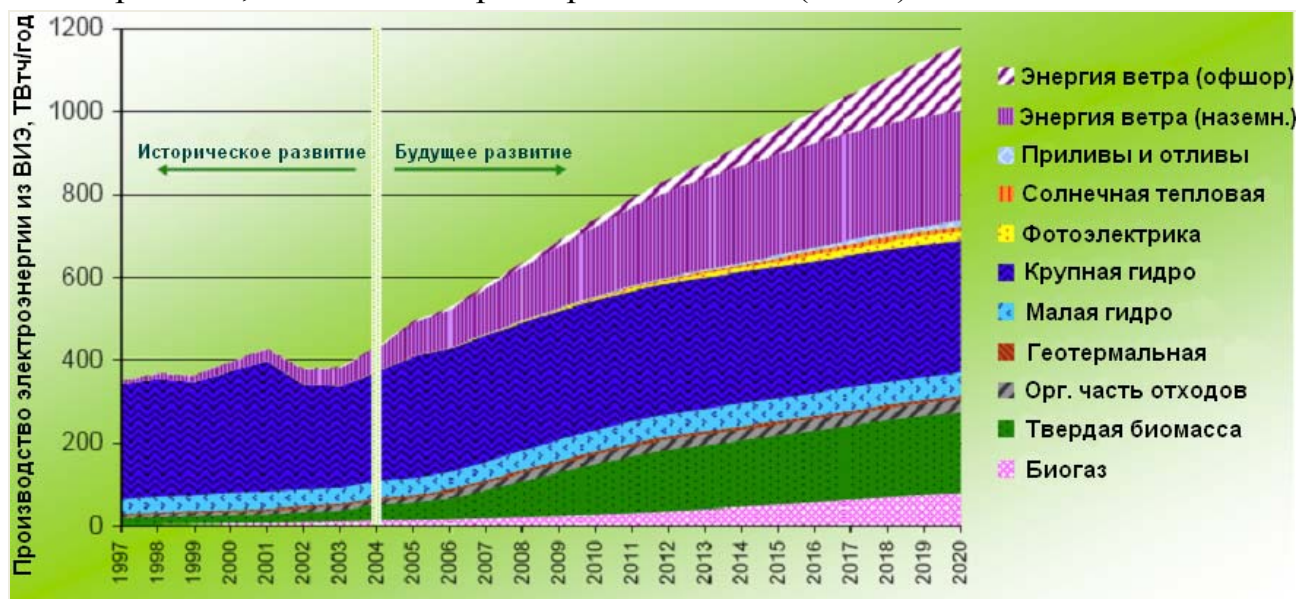

Рис. 1. Прогноз Європейської Комісії по росту виробництва електроенергії з ВДЕ до 2020 року [3]

Виробництво електроенергії в Європейському Союзі останніми роками тримається на рівні 3200...3300 ТВт·год/рік. На частку ВДЕ припадає близько 17% загального обсягу виробництва. З відновлюваних джерел перше місце по виробництву електроенергії займає гідроенергія (57% всіх ВДЕ), на другому і третьому місцях знаходяться вітроенергія (21%) і біомаса (19%). Загалом, за

рахунок відновлюваних джерел енергії в Євросоюзі у 2020 році має бути забезпечено **34%** загального споживання електроенергії. Виробництво електроенергії з біомаси (тверда біомаса, органічні відходи, біогаз) має потроїтися, сягаючи близько 300 ТВт·год/рік.

Біогаз в багатьох країнах Європейського Союзу та світу вже сьогодні є суттєвою складовою їх енергобалансу. За даними [4], в ЄС в **2009 році було вироблено 8,3 млн. т н.е. біогазу (еквівалентно 10,3 млрд. м³ природного газу/рік)**. Лідером виробництва біогазу в ЄС є Німеччина, в якій наразі нараховується понад **7100** біогазових установок встановленою потужністю **2780 МВт ел**, на яких виробляється **18 млн МВт*год/рік** електроенергії (понад 50% від загальної кількості біогазу в ЄС). Загальний приріст виробництва біогазу в ЄС в 2009 році в порівнянні з 2007 роком склав **41%** (темпи зростання понад **20%/рік**).

Прогнозується, що відсоткове зростання обсягу виробництва енергії з відновлювальних джерел перевищить темп росту виробництва всіх інших видів енергії. За оцінками аналітиків, ринок біогазу продовжить стрімко розвиватися в майбутньому, заміщаючи інші енергоносії в загальній структурі енергетичного балансу країн.

Досвід та потенціал виробництва біогазу та стан розвитку біогазових технологій в Україні

В Україні існують поодинокі приклади впровадження біогазових технологій. Перша біогазова установка, яка працює на відходах тваринництва була побудована в 1993 році на свинофермі комбінату «Запоріжсталь». Потім побудовані біогазові установки компаніями «Агро-Овен», «Еліта», «Українська молочна компанія», коньячний завод м. Вознесенськ. По кілька прикладів впроваджених проектів існує в секторі біогазу з полігонів твердих побутових відходів (ТПВ) в містах Ялта, Алушта, Львів, Маріуполь, Луганськ, та станцій очистки стічних вод (м. Київ). В цілому в аграрній Україні можна нарахувати лише близько **10** біогазових установок різних типів, жодна з них не досягала рентабельності без державної підтримки.

В той же час потужний агропромисловий сектор України, що продукує значні об'єми органічних відходів, створює енергетичний ресурс для біогазу в обсягах, що можуть замінити **2,6 млрд. м³ природного газу/рік**. При подальшому розвитку сільського господарства цей потенціал може зрости до **7,7 млрд. м³/рік** в перерахунку на природний газ.

Потенційний об'єм біогазового ринку в Україні можна реально освоїти до 2020 р. Тільки гнойових відходів тваринництва достатньо для будівництва в Україні біля **4000** БГУ. Проте передумовою реалізації даних проектів на першому етапі є введення відповідного зеленого тарифу для електроенергії з біогазу. Далі

паралельно з виробництвом електроенергії в Україні можна впроваджувати виробництво біометану, який безпосередньо заміщуватиме природний газ.

Обґрунтування необхідної величини зеленого тарифу для електроенергії з біогазу в Україні.

Діючі в Україні зелені тарифи (ЗТ) для ВДЕ і їх порівняння з ЗТ, що пропонуються для біогазу в даній аналітичній записці, приведені в Табл. 1.

Табл. 1. Діючі в Україні зелені тарифи для ВДЕ і їх порівняння з ЗТ, що пропонуються для біогазу в даній аналітичній записці.

	Коефіцієнт зеленого тарифу	Зелений тариф, Євроцентів/кВт·год	Зелений тариф, коп/кВт·год
сонце (макс)	4,8×1,8	46,53	505,09
сонце (мін)	4,4×1,8	42,65	463,00
біогаз з с/г сировини*	3,0	16,16	175,38
біогаз інших видів*	2,7	14,54	157,84
біомаса	2,3	12,39	134,46
вітер (макс)	2,1	11,31	122,77
вітер (мін)	1,2	6,46	70,15
гідро (до 10 МВт _е)	0,8×1,8	7,75	84,18

* - пропозиція даної аналітичної записки.

Для того, щоб біогазові проекти були цікаві інвестору, коефіцієнт зеленого тарифу повинен бути встановлений на рівні:

- **К=3,0** – для електроенергії, що виробляється з біогазу, отриманого з біомаси і відходів сільського господарства;
- **К=2,7** – для усіх інших видів біогазу, зокрема біогазу з ТПВ, органічної частини ТПВ, стічних вод та їх осадів.

При таких зелених тарифах типові проекти по виробництву біогазу будуть мати дисконтований термін окупності проектів в межах **6-10** років, що є мінімально необхідним для залучення вітчизняних та іноземних інвесторів у цю

галузь. Без зеленого тарифу терміни окупності будуть перевищувати життєвий цикл проектів 15-20 років.

Економічний аналіз виконано для високоефективних біогазових установок середньої потужності **526 кВт_{ел}** та великої потужності **2128 кВт_{ел}**, що працюють на основі гною свиней та силосу кукурудзи (**Табл. 2, Табл. 3**), та для системи збору та утилізації біогазу на полігонах ТПВ для міста з населенням **100 тис.** мешканців (**Табл. 4**).

Табл. 2. Економіка проекту біогазової установки потужністю **526 кВт ел**:

Об'єкт: свинокомплекс **6 тис. голів + 25 т/добу** силосу кукурудзи
 Інвестиції: **2,0 млн. євро (~ 3800 євро/кВт_{ел})**
 Об'єм метантенків: **2650 м³**
 Вихід біогазу: **6600 м³/добу**

Сценарії		Відповідно прийнятому закону № 10183		Сценарії			
		до 2015 р.	після 2015 р.	1	2	3	4
Питомі інвестиції	€/кВт _{ел} .	3800	3800	1900	3800	3800	3800
Коефіцієнт "зеленого" тарифу	-	2,3	2,07	2,3	3,0	2,3	2,3
Вартість силосу кукурудзи	€/т	20	20	20	20	0	20
Частка реалізації надлишку тепла від когенераційної установки	%	0	0	0	0	0	75
Простий термін окупності	років	14,4	18,5	6,1	8,2	6,8	6,4
Дисконтований термін окупності	років	15,3	19,7	6,7	8,9	7,5	7,0

Як видно з **Табл. 2**, у випадку застосування коефіцієнтів зеленого тарифу у відповідності до закону 10183, навіть високоефективні проекти виробництва біогазу не можуть бути привабливими для інвестора за існуючих ринкових передумов, а саме вартості імпортованого обладнання та технологічних «ноу-хау», а також вартості силосу кукурудзи на українському ринку (на сьогодні ринкова

вартість силосу кукурудзи складає еквівалент 20 євро/т). Досягти прийнятних термінів окупності на рівні 6-7 років за таких умов для такого типу проекту можливо лише у разі значного здешевлення проекту, що в свою чергу призведе до зниження його ефективності та надійності роботи, або за «нульової» вартості вхідної сировини, що за потенціалом виходу біогазу еквівалентна силосу кукурудзи, що є малоймовірним при реалізації чисельних проектів. Використання надлишку теплової енергії, що генерується в когенераційних установках, на 75 % також дозволило б покращити економічні показники, проте це потребуватиме в більшості випадків створення або реконструкції теплової мережі в кожному невеликому населеному пункті, обабіч котрих зазвичай розташовуються тваринницькі комплекси. Це в свою чергу вимагає додаткових інвестицій і було б доцільним за відповідної мотивації інвестора та/або селищної громади. Вважаємо і дану передумову непринятною на сьогоднішній день, а мінімальний коефіцієнт зеленого тарифу для таких біогазових установок на рівні 3,0 обґрунтованим.

При збільшенні масштабу біогазового проекту можливо дещо покращити економічні показники, хоча терміни окупності і в цьому випадку будуть перевищувати 10 років (див. Табл. 3).

Табл. 3. Економіка проекту біогазової установки потужністю **2128 кВт ел.**

Об'єкт: свинокомплекс **24 тис. голів + 100 т/добу** силосу кукурудзи
 Інвестиції: **6,4 млн. євро (~ 3000 євро/кВт_{ел.})**
 Об'єм метантенків: **10700 м³**
 Вихід біогазу: **26700 м³/добу**

Сценарії		Відповідно прийнятому закону № 10183		Сценарії			
		до 2015 р.	після 2015 р.	1	2	3	4
Питомі інвестиції	€/кВт _{ел.}	3000	3000	2000	3000	3000	3000
Коефіцієнт "зеленого" тарифу	-	2,3	2,07	2,3	3,0	2,3	2,3
Вартість силосу кукурудзи	€/т	20	20	20	20	10	20
Частка реалізації надлишку тепла від когенераційної	%	0	0	0	0	0	40

установки							
Простий термін окупності	років	10,5	13,4	6,3	5,5	6,8	6,2
Дисконтований термін окупності	років	11,2	14,2	6,9	6,0	7,4	6,8

Табл. 4. Економіка проекту будівництва системи збирання та утилізації біогазу на полігонах ТПВ для міста з населенням **100 тис.** мешканців:

Встановлена потужність: **380 кВт ел;**

Інвестиції: **1,22 млн. Євро (~ 3200 Євро/кВт ел);**

Вихід біогазу: **4500 м³/добу**

Сценарії	I	II	III	IV	V
Коефіцієнт зеленого тарифу	2,5	2,7	2,7	3,0	3,5
Реалізація надлишку теплоти, %	50	40	20	10	0
Частка кредиту в загальних інвестиціях, %	50	50	0	0	50
Дисконтований термін окупності, років	8,3	8,4	9,4	7,7	8,6

Таким чином, типові проекти по виробництву біогазу на основі відходів тваринництва та рослинної сировини та проекти збору та утилізації біогазу на полігонах ТПВ, при застосуванні рекомендованих коефіцієнтів зеленого тарифу **K=3,0** та **K=2,7** відповідно, будуть мати дисконтовані терміни окупності в межах **6-10** років.

Зелений тариф на біогаз в ЄС.

Наразі зелений тариф на ВДЕ діє у **21** країні Євросоюзу та **41** країні світу. В **Табл. 4.** наведено величини зелених тарифів для біогазу в країнах ЄС і їх порівняння з ЗТ, що пропонуються для біогазу в Україні в даній аналітичній записці (коефіцієнти **3,0** та **2,7**), Євроцентів/кВт·год [5].

Країна	ЗТ для біогазу, Євроцентів/кВт·год	
	min	max
Німеччина	7,79	28,67
Італія		28
Болгарія	17,13	22,14
Австрія	13	18,5
Чехія	14	17
Україна (K=3,0)		16,16
Україна (K=2,7)		14,54
Іспанія	8,63	14,11
Великобританія	8,05	10,36

Як видно, при введенні в Україні ЗТ для біогазу з коефіцієнтами $K=3,0$ та $K=2,7$ Україна знаходилась би на 6-му місці по величині цього тарифу серед 10 країн ЄС, що мають найкращі результати в біогазовому виробництві. Тобто зелені тарифи, що пропонуються для біогазу в цій аналітичній записці, мають середнє для ЄС цінове значення.

ВИСНОВКИ

- Загальна доля ВДЕ складає на сьогодні понад **9%** загального споживання енергії в ЄС (затверджена ціль - **20%** в 2020 р). Вклад біоенергетики складає **107,1** млн. т н.е. (біля **70%** всього вкладу ВДЕ в енергобаланс ЄС).
- В 2009 р в ЄС було вироблено біогазу в еквіваленті **10,3** млрд. м³ природного газу/рік. Планується подальший суттєвий ріст цього сектору.
- Розвиток біогазових технологій в Україні здатний замінити від **2,6** до **8** млрд. м³/рік природного газу.
- Для того щоб біогазові проекти були цікаві інвестору, коефіцієнт зеленого тарифу потрібно встановити на рівні: **$K=3,0$** – для електроенергії, що виробляється з біогазу, отриманого з біомаси і відходів сільського господарства; **$K=2,7$** – для усіх інших видів біогазу, зокрема біогазу з полігонів твердих побутових відходів (ТПВ), органічної частини ТПВ, стічних вод та їх осадів.
- **При таких зелених тарифах:**

- типові проекти по виробництву біогазу будуть мати дисконтований термін окупності проектів в межах **6-10** років, що є мінімально необхідним для залучення вітчизняних і іноземних інвесторів у цю галузь.
- Україна буде знаходитись на **6-му** місці по величині цього тарифу серед **10** найбільш успішних в біогазі країн ЄС, що розглядались. Тобто зелені тарифи, що пропонуються для біогазу в аналітичній записці, знаходяться на середньому рівні для ЄС-27.
 - Розвиток біогазових технологій внесе значний вклад в підвищення енергетичної незалежності держави, створить альтернативний газовий ресурс, зменшить гостроту покриття пікових навантажень в енергозабезпеченні, сприятиме створенню нових робочих місць, розвитку місцевої економіки.
 - Стимулюючи виробництво електричної енергії з біогазу та біометану, держава одночасно підвищує рівень екологічної безпеки на переважній території України, оскільки відходи тваринництва, птахівництва, харчової та переробної промисловостей вже сьогодні складають кричущу загрозу здоров'ю населення, стану ґрунтів, повітря та підземних вод. Біогазові технології – один з основних і найбільш раціональних шляхів знешкодження органічних відходів.
 - Перероблені таким чином відходи є цінним органічним добривом, що здатне підвищувати родючість та екологічність ґрунтів – одного з найбільш цінних ресурсів держави, а також підвищувати конкурентоздатність сільгосппродукції.
 - Будівництво БГУ та їх інфраструктури із поступовим переходом на власне обладнання додатково стимулює українську економіку. Очікувані інвестиції у цю галузь до 30 млрд. гривень в довгостроковій перспективі.
 - Сектор біоенергетики і біогазу потребує адекватної і неупередженої оцінки і підтримки з боку держави.

Джерела інформації:

1. Renewables Information. IEA 2010; Europe in figures – Eurostat Yearbook 2010: <http://www.iea.org/stats>.
2. Renewables Information. IEA, 2010; Eurostat <http://epp.eurostat.ec.europa.eu> ; Solid Biomass Barometer, 2010; EU energy and transport in figures, 2010; AEBIOM Annual Statistical Report , 2011.
3. Публікація Єврокомісії “*Renewable Energy Road Map*”, 2007.
4. ***Biogas Barometer, 2010.***
5. <http://www.res-legal.de/en/search-for-support-scheme.html>

**Обґрунтування до пп. 3-6 листа Президенту України щодо
доопрацювання проекту Закону №10183 та пропозиції по усуненню
виявлених недоліків**

3. Нажаль Законопроект пропонує некоректне визначення терміну «біомаса», що приводить до його суттєвого звуження в порівнянні з світовою та Європейською практикою. «У цьому Законі біомасою є невикопна біологічно відновлювана речовина органічного походження у вигляді відходів лісового та сільського господарства (рослинництва і тваринництва), рибного господарства та технологічно пов'язаних з ними галузей промисловості, що зазнає біологічного розкладу, а також складова промислових або побутових відходів, що здатна до біологічного розкладу». У порівнянні з Європейською практикою, та терміном що був прийнятим в цьому законі в першому читанні пропущено одне слово «та продукти» (після слова відходи). Тобто біомаса повинна включати відходи та продукти лісового та сільського господарства, а не тільки їх відходи. При такому як в Законопроекті визначенні біомаси до неї не будуть віднесені найбільш поширені на практиці види біомаси, зокрема дрова, пелети/ гранули, тріска як паливо для ТЕЦ/ ТЕС на біомасі, а також силос кукурудзи, як сировина для біогазових установок. Всі ці види біомаси не зможуть бути кваліфіковані як «відходи». Тільки це некоректне визначення, на нашу думку, здатне повністю зупинити розвиток сектору біоенергетики в Україні.

Пропонуємо дати наступне визначення терміну біомаса: "У цьому Законі біомасою є біологічно відновлювана речовина органічного походження, що зазнає біологічного розкладу (продукти або відходи лісового та сільського господарства (рослинництва і тваринництва), та технологічно пов'язаних з ними галузей промисловості), а також складова промислових або побутових відходів, що здатна до біологічного розкладу". Воно повністю відповідає світовій та Європейській практиці з цього питання.

4. Об'єкти, що виробляють електроенергію з біогазу та введені в експлуатацію до 31.03.2013 включно, взагалі не отримують зеленого тарифу згідно з цим законопроектом. Таких об'єктів в Україні існує до 10, і побудовані вони були протягом останніх років в очікуванні зеленого тарифу на електроенергію з біогазу. Ненадання їм зеленого тарифу ставить їх в нерівне положенні з іншими біогазовими об'єктами, є, на нашу думку, глибоко несправедливо.

Пропонуємо гарантувати в Законопроекті «зелений» тариф для об'єктів, що виробляють електроенергію з біогазу та введені в експлуатацію до 31.03.2013 включно, на рівні з об'єктами введеними в експлуатацію з 01.04.2013 по 31.12.2014.

5. Вимоги щодо місцевої складової основних елементів обладнання для об'єктів електроенергетики, що використовують енергію біомаси та біогазу, прописані в некоректно, з помилками в термінології та без необхідної деталізації.

Пропонуємо наступні визначення:

г) для об'єктів електроенергетики, що використовують енергію біомаси (черг будівництва електричних станцій (пускових комплексів)):

Елементи місцевої складової	Операції, що повинні бути здійснені на території України	Гранична фіксована частка, %
Турбіна	виробництво	20
Котел	виробництво	20
Системи газоочищення і золовидалення	виробництво	5
Електрообладнання, включаючи трансформаторну підстанцію і підключення до мережі	Виробництво, збірка, виконання	15
Роботи з проектування та будівництва	Виконання	40
Разом		100

д) для об'єктів електроенергетики, що використовують енергію біогазу (черг будівництва електричних станцій (пускових комплексів)):

Елементи місцевої складової	Операції, що повинні бути здійснені на території України	Фіксована частка, %
Технологічні ємності біореакторів чи технологічне обладнання для системи збирання біогазу на полігонах ТПВ	виробництво	15
Когенераційна установка	виробництво	30
Технологічне обладнання, в тому числі помпи, мішалки, АСУТП	виробництво	15

Електрообладнання, включаючи трансформаторну підстанцію і підключення до мережі	Виробництво, збірка, виконання	10
Роботи з проектування та будівництва	виконання	30
Разом		100

Запропонований перелік елементів та величини фіксованих часток відповідають реальним кошторисним вартостям подібних об'єктів.

6. Вважаємо за необхідне збереження в Законопроекті коефіцієнта «зеленого» тарифу для електроенергії, що виробляється з побутових відходів, щонайменше на рівні 3,0 (як у версії прийнятій у першому читанні).

Обґрунтування: Понад 65% по масі і понад 50% по енергії в побутових відходах складає біомаса. Тому енергія, що може бути отримана з побутових відходів, переважно є відновлюваною і повинна отримувати зелений тариф. Подібне стимулювання виробки енергії з побутових відходів існує в багатьох країнах ЄС і світу. Крім того, це дозволить вирішити одну з найболючіших екологічних проблем України – знешкодження побутових відходів. При зеленому тарифі, що пропонується, терміни окупності сучасних сміттєспалювальних заводів опустяться на рівень до 10 років і становляться цікавими для інвестування.